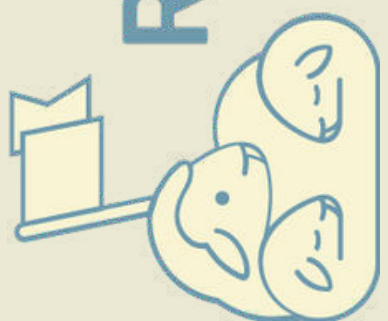


Lelkes
Suli

2023 október

Összeállította a Református
EGYMI Debreceni
Tagintézményének
Pszichológus Munkacsoportja

REFORMÁTUS
— EGYMI —



BTMN és SNI - melyik mit jelent?

**Szülők válása - mit tehetünk a
gyermekünk érdekében?**

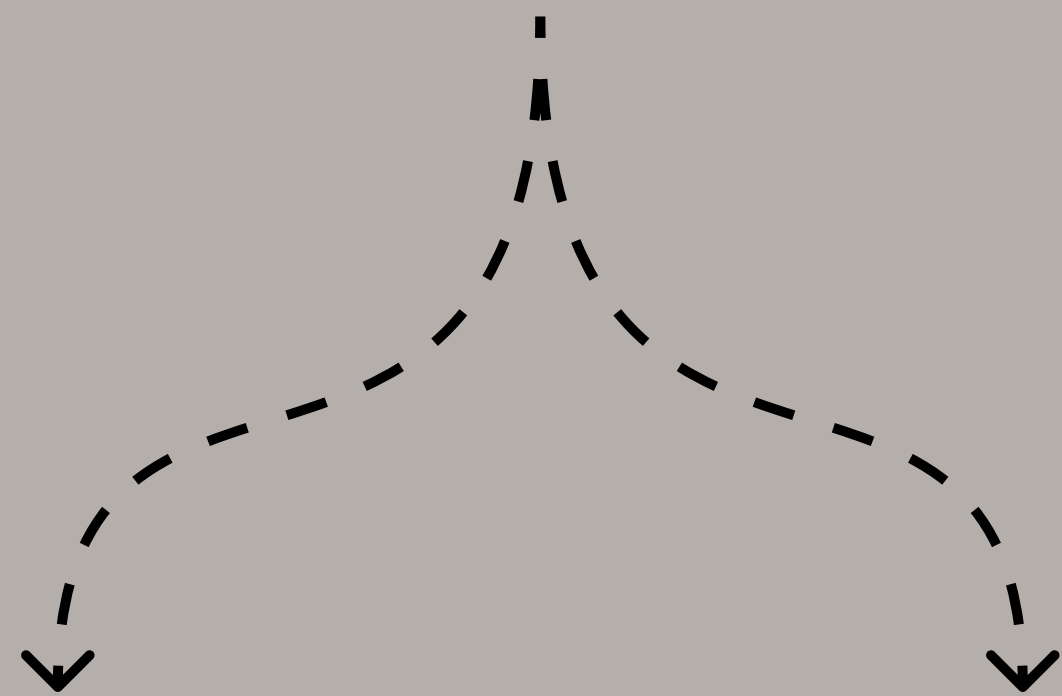
Film-, és meseajánló

BTMN és SNI

Az a szülő, akinek van óvodás-vagy iskoláskorú gyermeke, szinte biztos, hogy hallott már a **pedagógiai szakszolgálatokról**. Ez az a hely, ahol egy szakértői bizottság megállapítja – egyéb tevékenységek mellett-, hogy egy gyermek/tanuló **különleges bánásmódot** igényel-e. A különleges bánásmódot igénylő gyerekeknél két kategóriáról beszélhetünk: **beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő (BTMN)** gyerekekről vagy **sajátos nevelési igényű (SNI) gyerekekről**. A következő táblázat ezt a két fogalmat kívánja tisztázni röviden, közérthetően.

Kiemelt figyelmet, különleges bánásmódot igénylő gyerekek		
	BTMN	SNI
Fogalma	<p>A BTMN jelenthet beilleszkedési, tanulási és/vagy magatartási nehézséget.</p> <p>Beilleszkedési nehézségek alatt azt értjük, hogy a gyerek társas kapcsolati problémákkal küzd, például neheztelt a közösségbe való beilleszkedése.</p> <p>Tanulási nehézségről akkor beszélünk, ha a gyerek IQ értéke átlag alatti, de még a normál övezetbe esnek az értelmi képességei. Általában jellemző, hogy lassan tanul, tanulmányi eredménye gyengébb egy vagy több területen, érzelmi, hangulati, motivációs problémái vannak.</p> <p>Magatartási problémákkal küzd az a gyerek, akinek nehézséget okoz, hogy a cselekedeteit és a beszédét tudatosan, akaratlagosan szabályozza.</p>	<p>Az elnevezés egyrészt utal a genetikai vagy betegség, sérülés következtében kialakult állapotra, másrészt a különleges gondozásra. Sajátos nevelési igényű az a gyerek, aki</p> <ul style="list-style-type: none">• mozgásszervi-, érzékszervi-, értelmi-, vagy beszéd fogyatékos;• autizmus spektrum zavarral vagy egyéb pszichés fejlődési zavarral (pl: súlyos tanulási, figyelem- vagy magatartásszabályozási zavarral) küzd.
Súlyossága, tartóssága	<p>Nehézség</p> <p>Enyhébb, a BTMN lehet időszakos, átmeneti vagy tartós. A BTMN-ben megjelenő problémák fejleszthetők és meg is szüntethetők.</p>	<p>Zavar</p> <p>Magasabb szintű megsegítés, fejlesztés szükséges az érintett gyerekek számára. Az SNI-ben megjelenő problémák tartósan fennállnak, és az életvezetésben is akadályt jelentenek. Később a társadalmi szerepvállalást, részvételt is korlátozhatják, gátolhatják.</p>
Kik foglalkoznak a fejlesztésükkel?	<p>fejlesztőpedagógus</p> <p>+ a szakértői véleményben meghatározott szakember (pl.: pszichológus)</p>	<p>gyógypedagógus</p> <p>+ a szakértői véleményben meghatározott szakember (pl.: pszichológus)</p>
Együtt-, vagy különnevelés	<p>Együttnevelés: a fenti nehézségekkel küzdő gyerekek teljes idejüket a társaikkal együtt töltik.</p>	<p>Csak néhány százalék azoknak a gyerekeknek az aránya, akiknek speciális intézményre van szükségük, a többiek mind integrálhatóak a hagyományos óvodákba, iskolákba.</p>

A VÁLÁSRÓL



Szinte mindannyian ismerünk legalább egy gyereket, akinek a szülei elváltak. Nem ritka eset, és megbirkózni vele **hatalmas feladat mind a szülők, mind a közös gyerek(ek) számára**. Sok oka lehet annak, hogyha egy házaspár arra a döntésre jut, hogy külön folytatják. Mi most azonban a gyerekek oldaláról szeretnénk megközelíteni a témát. **Hogyan is hat mindez rájuk? Mi történik bennük?**

A gyerekek nem értik, mi történik a szülők között, gyakran önmagukat hibáztatják, **bűntudatuk** lehet, és ők próbálnak megoldásokat keresni, hogyan is lehetne összetartani a családot. Életkortól függetlenül, ez egy megterhelő feladat egy vagy több gyermek számára.

A gyerekek **nem szeretnék leválni szüleikről**, ami teljesen érthető, hisz szeretetük tárgyát képezi mindkét fél. A **biztonságérzetük is csorbul** a procedúra alatt. Nagyon megviseli a gyerekeket az elhelyezés is, **lojalitáskonfliktusba** kerülhetnek, ami annyit tesz, hogy nem tudnak a szülei között dönteni. Ha a szülők – külön-külön – elvárják gyermeküktől, hogy válasszon, álljon melléjük, a gyermekben zavar keletkezik, és ennek következtében **súlyosabb magatartászavarok** és **pszichoszomatikus** (azaz olyan testi tünetek, melyeknek nem szervi, hanem lelki háttere van) tünetek jelenhetnek meg. Alvási nehézségek, bepisilés, bekakilás, hangulatváltozások is előfordulhatnak.



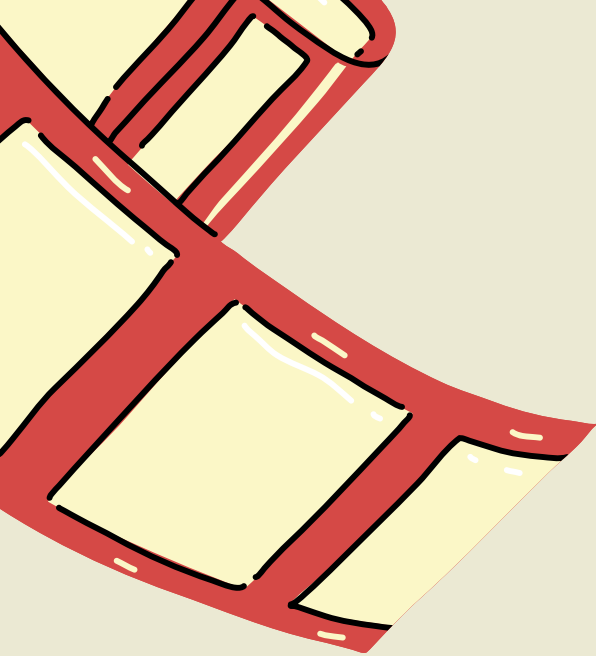
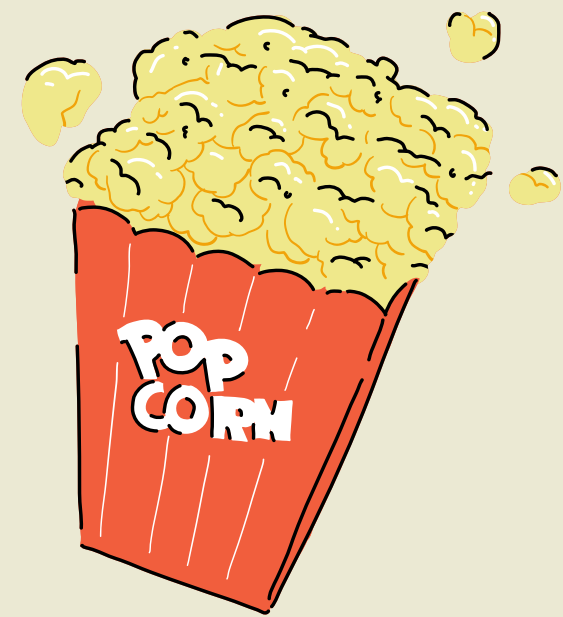
A VÁLÁSRÓL

Szülőként a következőket tehetjük, hogy segítsük gyerekünket a válás értelmi és érzelmi feldolgozásában:

- **Fejezzük ki** szóban és tettekben gyermekünk felé, hogy **szeretjük őt**.
- Magyarázzuk el neki, hogy **mi történt** függetlenül attól, hogy hány éves. Hangsúlyozzuk, hogy a **válás nem miatta történt**, hanem kizárólag párkapcsolati problémák (de a részletekbe ne menjünk bele!) vezettek ide, de ez nem befolyásolja az érzéseinket iránta, ettől függetlenül ugyanúgy szeretjük őt, mint azelőtt.
- Fontos a **határtartás**, tehát ne vonjuk be őt a párkapcsolati problémáinkba vagy a válással kapcsolatban felmerült gondokba (pl.: anyagi). Ilyenkor kérjük inkább egy családtag, barát segítségét, akik érzelmi támaszt tudnak nekünk nyújtani.
- Töltsünk vele **minőségi időt!** – figyeljünk rá, hallgassuk meg, játszunk vele.
- Biztosítsuk őt arról, hogyha kérdése van, **bármikor fordulhat hozzánk**. Ezeket a kérdéseket vegyük komolyan, ne nevessük ki, ne bagatellizáljuk el, válaszoljunk rá a legjobb tudásunk szerint.
- A volt párunkkal beszéljük meg, **hogyan tovább**: a nevelési elvek legyenek hasonlóak, egyeztessünk, mit engedünk meg és mit nem. Ezeket a szabályokat tartsuk be mind a ketten annak érdekében, hogy a gyerekünk továbbra is azt érezze, hogy a szülők „egy követ fújnak”.
- A **láthatás technikai részleteit** beszéljük meg pontosan, és ezt mondjuk el a gyerekünknek is. Fontos, hogy ő is ismerje, hogy hogyan fog működni a család az új felállásban.
- A volt párunkról tisztelettel és szeretettel beszéljünk a gyerek előtt. Ezzel biztosítjuk a gyerek számára, hogy **továbbra is szeretheti mindkét szülőt**, és így nem kerül a korábban említett lojalitás konfliktusba.
- Amennyiben a gyerek szeretne mesélni arról, milyen volt a másik szülővel, **hallgassuk érdeklődéssel**, és a **kommentálást kerüljük**. Ha valamivel nem értünk egyet, azt beszéljük meg a volt párunkkal a gyerek jelenléte nélkül.



FILM-, ÉS MESEAJÁNLÓ



Igen nap (Yes Day) - 2021



Biztosan sok gyermeknek megfordult már a fejében, hogy milyen lenne egy nap, ha a szülei számúznák a „nem” szócskát, és minden kívánságukat teljesítenék. Ez a film pontosan ezt mutatja be!

Szabályokra, keretekre nagy szükség van az életünkben, hiszen biztonságot nyújtanak, azonban a sok nemet mondás egy idő után túlságosan korlátozó lehet, a mindennapok unalmassá, szürkévé válhatnak.

A filmben megjelenített Igen-nap nagyszerű lehetőséget ad egy közös kalandra, arra, hogy szülőként rugalmasabbak legyünk, és jobban oda tudjunk figyelni a pozitív kommunikációra. Ezzel együtt növelhető a gyermekek éhatékonysága, hiszen kontrollt, felelősséget ad a gyermek kezébe, megtanulhat prioritizálni és még a kreativitásukat is aktívan kell használni egy egész nap megtervezéséhez.

Bár a film a gyerekekre és a családokra összpontosít, fontos tudni, hogy egy Igen-nap bárkié lehet!

Az igazi csoda (Wonder) - 2017

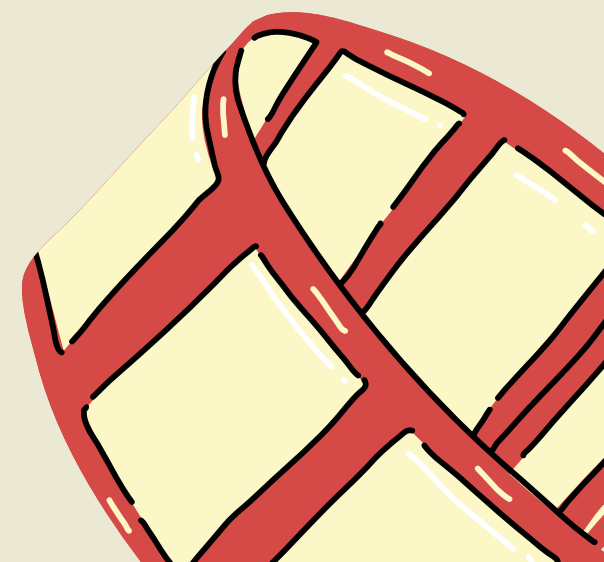
„Minek olvadnál be, ha arra születél, hogy kitűnj?”

Nehéz olyan filmet találni, amely egyben izgalmas, szórakoztató az egész család számára és még értékeket is közvetít, de ez a film mindenképpen ide tartozik!

A főszereplő Auggie Pullman, egy arcdeformitással született 10 éves kisfiú, aki az első négy osztályt magántanulóként végezte el, az ötödik osztályt azonban már az iskolában kezdi. A beilleszkedés számára, a család, valamint tanárai számára is hatalmas próbatételt jelent, amit a film több nézőpontból be is mutat.

Ebben a filmben nem csak a mássággal kapcsolatos általános előítéletekről van szó, hanem bemutatja egy testvér szemszögét, aki úgy érzi láthatatlan a testvére betegsége miatt; a szülőket, akik mindent megtennének, hogy befogadják gyermeküket; és egy tanárét, aki minden erejével küzd az osztályban az elfogadásért.

Nevetős és egyben zokogós, szeretnivaló film, mely rávilágít arra, milyen nagy kihívást jelenthet önmagunk, és mások elfogadása.



Pirul a Panda (Turning Red) Pixar (2022)

A mesefilm főszereplője Mei Lee, a Torontóban élő 13 éves kislány, akinek a szemszögéből láthatjuk, mennyi nehézséggel kell szembenéznie egy kamasz-, lázadókorba lépő gyermeknek.

Többek között találkozhatunk a **kamaszkori testi változásokkal** és **érzelmi hullámzásokkal** való megküzdés nehézségeivel; a szülőkről való **érzelmi leválás** és ezzel egyidőben a sokszor ellentétes nézeteket valló kortársak felé fordulás okozta **belső feszültség** témájával; a **túlkontrolláló szülői magatartás** okozta nehéz érzésekkel; a **szerteljes elfogadás** erejével, valamint az önelfogadás fontosságával is.

Mindemellett nem csak a kislányban végbemenő változásokat láthatjuk, hanem lépésről lépésre bemutatja az a lelki utat is, amelyet Mei Lee édesanyja jár végig, amikor szembenéz a kontrolláló viselkedése mögött meghúzódó **sebekkel** és **saját anyjához fűződő nehéz kapcsolatával**.

A mesefilm megnézése tökéletes családi programként szolgálhat, hiszen a mondanivalóján túl, a nosztalgikus hangulatának köszönhetően a szülők számára is élvezetes élményt nyújt, ugyanis a mese az ő kamaszodó éveire, a 2000-es évek elejére repít minket vissza.



Agymanók (Inside Out) - Pixar (2015)

A kiskamaszokkal kapcsolatban tapasztalt hirtelen változások megértését segítheti az Agymanók című mesefilm is, mely azt mutatja be, hogy a kívül teljesen logikátlannak tűnő viselkedés mögött, az érzelmvilág szintjén mi minden történik bennünk.

A főhős, Riley fejében lakó 5 manó (az 5 alapérzelem megtestesítői: öröm, félelem, szomorúság, düh, undor) életébe, munkájába kaphatunk betekintést, akik a kislány mindennapjait szervezik.

Szórakoztató és érthető formában kapunk magyarázatot arra, hogyan szerveződnek az emlékeink, álmaink; miért fontos az érzelmek megfelelő kifejezése, vagy mi történne, ha mindig csak boldogok lennénk, és nem hagynánk teret az olykor kellemetlen érzéseknek is, mint a bánat vagy a félelem.

Ez a mesefilm rámutat arra, hogy minden érzelmre ugyanolyan nagy szükség van, és minden élethelyzetben más-más érzelem lesz az, ami segít megtalálni a megoldást és biztosítani személyiségfejlődésünket.





Ajánlott cikkek:

<https://kapcsolatszerviz.hu/a-valas-hatasai-a-gyermekekre-kulonbozo-életkorokban/>

<https://csaladbanutazunk.hu/a-valas-hatasa-a-gyermekekre/>

<https://www.apakazigazsagert.org/cikk/a-lojalitas-mint-huseg-a-lojalitas-mint-konfliktushelyzet>



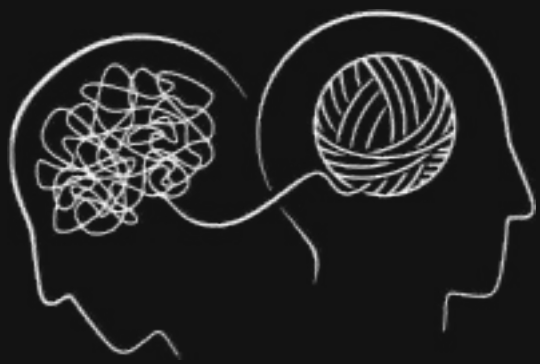
A hírlevelet összeállították és szerkesztették:

Dezanove Jozefina

Fekete Anna

Kiss Bettina

Lakatos Dóra



**FELMERÜLŐ KÉRDÉSEK
ESETÉN KERESSE
BIZALOMMAL AZ INTÉZMÉNY
PSZICHOLOGUSÁT!**